

Stanovisko Asociácie priemyselných zväzov a dopravy

na rokovanie HSR SR dňa 24.11.2025

Návrh zákona o príspevku na pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby a o zmene a doplnení niektorých zákonov

1. Postoj APZD

APZD súhlasí s predloženým materiálom po zapracovaní pripomienky.

2. Zdôvodnenie postoja APZD

APZD pôvodne neuplatnila v medzirezortnom pripomienkovom konaní žiadne pripomienky.

Vzhľadom na doplnenie nového novelizačného článku II, ktorý mení zákon č. 311/2001 Z. z. predkladáme nasledovnému pripomienku:

Žiadame o stiahnutie novelizačného článku II, ktorým sa mení zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce z návrhu zákona. Alternatívne predmet článku zahrnúť do najbližšej novely Zákonníka práce s riadnym vyčíslením vplyvov na podnikateľské prostredie a verejnú správu a širšou diskusiou o návrhu.

Odôvodnenie:

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a mládeže SR predložilo do medzirezortného pripomienkového konania pripomienku, ktorou navrhlo aj nepriamu novelu zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníku práce. K tejto pripomienke sme boli MŠVVM SR oslovení na konzultáciu a vyjadrenie postoju k nej.

Návrh MŠVVM SR, o ktorom sme diskutovali na osobnom stretnutí so štátnym tajomníkom p. Hrinkom:

- **rozšíriť okruh dôležitých osobných prekážok v práci z dôvodu sprevádzania** rodinného príslušníka na vyšetrenie alebo ošetrovanie (§ 141 ods. 2 písm. c) bod 1 Zákonníka práce) a ťažko zdravotne postihnutého dieťaťa do zariadenia sociálnej starostlivosti alebo do špeciálnej školy (§ 141 ods. 2 písm. c) bod 2 Zákonníka práce) **aj o sprievod dieťaťa na výkon odborných činností v zariadení poradenstva a prevencie a to v rozsahu súčasných 7 dní v kalendárnom roku**
- návrh bude mať dopad na zamestnávateľov tým, že príde k miernemu nárastu neprítomnosti zamestnancov, vplyv na podnikateľské prostredie nebol vyčíslený

- po dohode s pracovnou komisiou pracovného práva **sme k návrhu, ktorý bol komunikovaný na stretnutí so štátnym tajomníkom MŠVVM SR vyjadrili súhlas**:
 - o a to aj napriek tomu, že nesúhlasíme s nepriamymi novelizáciami, avšak prišlo k diskusii so sociálnymi partnermi vo fáze prípravy, čo oceňujeme
 - o no súčasne sme dali požiadavku, aby pojem "*zariadenia poradenstva a prevencie*" odkazoval na vyhlášku MŠVVŠ SR č. 24/2022 Z. z. o zariadeniach poradenstva a prevencie, aby sa predišlo prípadným nejasnostiam vo výklade, čo sa nestalo
- **na rokovanie HSR SR bol však predložený pozmenený návrh novelizačného článku, ktorý:**
 - o síce rozširuje okruh prekážok aj o sprevádzanie dieťaťa do zariadení poradenstva a prevencie v rámci súčasných 7 kalendárnych dní v roku, s čím sme súhlasili
 - o **avšak zavádza aj ďalších 7 kalendárnych dní pre osamelých rodičov**, čiže spolu 14 kalendárnych dní v roku, a o tomto diskusia neprebiehala
 - o naďalej návrh zákona neobsahuje vyčíslenie vplyvu na podnikateľské prostredie ani na verejnú správu

3. Stručný popis navrhovaných zmien, cieľ a obsah materiálu

Aktuálny stav reformy:

- **MPSVR SR v januári 2025 prijalo novú Konceptiu reformy financovania služieb**, ktorej zavedenie vyžaduje viaceré legislatívne zmeny, ktoré prebiehajú vo fázach
- cieľom je zabezpečiť dlhodobú udržateľnosť sociálnych služieb a schopnosť systému reagovať na demografické zmeny, zvyšujúci sa dopyt po sociálnej pomoci a narastajúce náklady
- **konceptia mala nadobudnúť účinnosť od januára 2026, bola odložená na september 2026**
- konceptia zmeny v systéme štátnych dávok a je čiastočne financovaná aj zo zdrojov EÚ
- konceptia vyžaduje prijatie viacerých noviel zákonov – toto je tretí z nich

Stručný rozbor zákona:

- cieľom je schváliť novú legislatívu v oblasti financovania sociálnych služieb
- ide o tretí reformný zákon v systéme dlhodobej sociálno-zdravotnej starostlivosti

- nárok na príspevok bude podmienený výrokom integrovaného posudku o stupni odkázanosti

Nový systém osobného rozpočtu:

- zavádza sa nový jednotný príspevok na odkázanosť:
 - o nahradí dnešné rôzne typy príspevok (na opatrovanie, pri odkázanosti na pomoc pri sebaobsluže, na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach)
 - o zostane zachovaný príspevok na osobnú asistenciu v spojení s príspevkom na pomoc pri odkázanosti na nákup sociálnej služby
- príspevok je určený priamo odkázanej osobe a vyplácaný úradmi práce
- odkázaná osoba sama rozhodne o využití príspevku (neformálna pomoc, terénna/ambulantná služba, kombinácia)
- nároky na príspevok budú posudzovať úrady práce, nie obce a VÚC
- výška príspevku sa bude odvíjať od tohto stupňa odkázanosti - príjmové ani majetkové pomery žiadateľa nebudú mať na jeho výšku vplyv

Stabilizácia financovania a rozvoj komunitných služieb:

- štát spolufinancuje komunitné sociálne služby, pomoc v hospicoch a domoch ošetrovateľskej starostlivosti
- zachovaná zostáva aj účasť štátu na financovaní pobytových služieb

Prehľadnosť, jednotnosť a efektívnosť financovania:

- spolufinancovanie samospráv zostáva zachované
- pôsobnosť poskytovania finančného príspevku na prevádzku pre neverejných poskytovateľov v zariadeniach pre seniorov a opatrovateľských službách prechádza z obcí na vyššie územné celky
- stanovuje sa minimálna paušálna výška príspevku na prevádzku s možnosťou zvýšenia samosprávou
- sociálne služby podmienené odkázanosťou sú právne kvalifikované ako služby vo všeobecnom hospodárskom záujme s kontrolnou pôsobnosťou MPSVR SR

Podpora personálnych kapacít:

- podpora spolufinancovania ambulantných a terénnych služieb a možnosť vyššieho odmeňovania

- zavádza sa nová profesia **pracovník dlhodobej starostlivosti** s rozšírenými kvalifikačnými predpokladmi a možnosťou vykonávania úkonov ošetrovateľskej starostlivosti hradených zo zdravotného poistenia

Úpravy v prekážkach v práci:

- rozšírenie rozsahu prekážky v práci s náhradou mzdy na sprevádzanie (napr. pre jednorodiča a sprevádzanie do centra prevencie a pomoci)

Účinnosť a prechodné obdobie:

Zavádza sa delená účinnosť: zákon o príspevku na pomoc pri odkázanosti nadobudne účinnosť 31. decembra 2026, ostatné úpravy postupne od 1. januára 2026, 1. júla 2026 a 31. decembra 2026.